

zapadni fronti padel je profesor Anton R a b u z a od državne gimnazije v Celju kot rezervni kadet. Zadel ga je granata, ki je tudi njegovemu slugi eno roko odtrgala.

Kje pa je to? Zadnja „Straža“ piše: „Za trgovce. Od vlade se naznanja, da se dobi petrolej pri družbi „Petroleum Verstand“... Prav ponižno si usojamo pobožno uredništvo „Straže“ vprašati, kje je ta „Verstand“?! Po našem mnenju hode moral biti petrolej iz tega vira prav izboren...“

Najvišje cene. Mariborsko okrajno glavarstvo je nastavilo najvišje cene, ako se kupuje od producenta, ki znašajo m. dr.: za 1 liter mleka do 28 vin, za eno jajce do 11 vin, za krompir do 1000 kg do 13 kron, čez 1000 kg do 11 kron. Kdor bi čez te cene prodajal, bi bil strogo kaznovan.

Pravi kostanj. Okrajno glavarstvo v Mariboru naznanja: Posestniki pravega ali zlahkega kostanja smejo svoje zaloge prodajati samo c. k. deželnemu kulturnemu nadzorstvu v Gradcu. Kostanj je odposiljati pod naslovom: „Brüder Wolfbauer, Pernegg bei Bruck a. d. Mur“. — Za eno kilo se plačuje 32 vin. Za prevoz kostanja po železnici je potrebno prevozno potrdilo od okrajnega glavarstva.

Iz Koroškega. Etapno poveljstvo za Koroško je prepovedalo izvoz slame in sena iz Koroške.

60.000 jajc zaplenjenih. V Homolovu na Češkem je imel neki spekulantski trgovec shranjenih 60.000 jajc, da bi jih razprodal takrat, ko bi bila najdražja. Oblast je to izvedla in je zaplenila vso zalogo jajc.

Otrobi. C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru naznanja: Več občin se je pritožilo, da mlini njim odkazane otrobe višje zaračunajo nego po prvotno določeni najvišji ceni. Ker pa to preračunavanje nikakor ni samovoljno, se v pojasnilo naznanja, da točasne prometne težkoče onemogočajo, da bi se ogrski otrobi v vsakem posameznem slučaju pravočasno avstrijskim živinorejcem direktno dovajali. Centrala za krmla je torej odredila, da se v nujnih slučajih namesto ogrskih otrobov pomožno dajo na razpolago avstrijski otrobi, vendar pa za povprečno ceno, izračunjeno na ogrske otrobe. Samoobsebi umevno je, da se bodo ogrski otrobi, kakor hitro dojdejo na Avstrijsko, kljub višji ceni, prodajali kot zamenjavni otrobi za cenejšo avstrijsko najvišjo ceno. Za Štajersko je cena prostih otrobov po 24 K za 100 kg brez vreče od postaje ali po 23 K 50 h od mlina.

Nesreča. Na ckraini cesti v Studencih pri Mariboru je povzročil vojaški avtomobil 4-letnega sinčka orožniškega stražmojstra Ehrlich. Ponesrečenega otroka so sicer hitro prepeljali v mariborsko bolnišnico, ali je kmalu nato umrl.

Samomor Rusa. V Arjivasi pri Petrovčah vrgel se je pod železniški vlak vjeti Rus. Vlak mu je odtrgal glavo in je bil seveda takoj mrtev. Rus je preje pripovedoval, da ima doma ženo in 7 malih otrok ter da nihče ne skrbi za njegovo ženo. Vsalet tega je obupal in si vzel življenje.

Sasanow.

Prinašamo sliko ruskega ministra za zunanje zadeve Sergija Sasanow, ki je eden najhujših naših sovražnikov in obenem tudi eden

Sergius Sasanow

glavnih povzročiteljev sedanje svetovne vojske. V zadnjem času se je govorilo, da je Sasanow odstopil, pa potrjena ta vest še ni.

Obesil se je v Brežicah eksekutor J. Janžič. Baje se je bal kazni, ki bi jo zaradi nekoga pretepa dobil.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 13. novembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 15. novembra v Gomilici, okr. Lipnica; pri Št. Rupertu okr. Weiz; v Friedbergu; v Pöllan*; v Poličanah*, okr. Slovenska Bistrica; v Radgoni*; v Središču, okr. Ormož; na Vranskem*; v Schladmingu*.

Dne 16. novembra v Altenmarktu*, okr. St. Gallen; v Radgoni*; v Ormožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s porabno živino); v Ptuj (konjski in govejski sejem ter tudi z žrebeti).

Dne 17. novembra v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 18. novembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 19. novembra v Wettrann'sättenu*, okr. Deutschlandsberg; v Ivnc*; v P. d. Sredi*; okr. Kozje; v Slovenjem Gradcu*; pri Št. Jurju ob Pesnici*; okr. Maribor; v Rušah*, okr. Maribor; v Zgornji Polskavi*, okr. Slovenska Bistrica; v Lučah*, okr. Gornji grad; pri Št. Jurju ob juž. žel*, okr. Celje; v Rogatu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 20. novembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 22. novembra v Podčetrtnu*, okr. Kozje; v Sinabelkirchenu*, okr. Gleisdorf; pri Sv. Jurju ob Štavnici, okr. Gornja Radgona; v Arvežu*; pri Št. Jurju*, okr. Vransko; v Ernovžu*, okr. Lipnica; v Šostanju*; v Mautern.

Dne 23. novembra v Semriachu, okr. Frohnleiten; v Slovenski Bistrici*; v Ormožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s porabno živino).

Dne 24. novembra pri Sv. Marjeti na Pesnici*, okr. Maribor; v Laškem, okr. Celje; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Mariboru*; v Ptuj (svinjski sejem).

Okisanje vodne repe.

Za gospodarstva, v katerih se od nekaj pripravila kislja repa, ni potreba tozadnega navodila. Tako navodilo bi bilo potrebno samo za taka gospodarstva, v katerih se ljudje niso poprej s tem pečali.

Repa se opere, olupí in zopet opere. Potem se jo pusti, da se odleže nekoliko posuši, da pri narezanju bolj trdno leži in ne drči. Z navadnimi noži za zelje se potem nareže repa v tanke kročice, ki se zložijo v predalnice tesno eden poleg drugega in se nato zrežejo v znane rezke.

Nato se repa osoli. Na 100 kilogramov repnih kosov se da 1 do 1½ kilograma soli, torej približno polovico toliko soli kakor za kisljo zelje. Ako se repa močno osoli, dobi lahko trpek okus.

Osoljeni rezki repe se potem dajo v plasteh v kadi in se z rokami silajočo, toda steptati se ne smejo, kakor se to zgodi pri pripravljanju kislga zelja, ker je repa zelo brhka, se lahko raztrga, zmečka in stlači.

Na površje se dene čist kos platna, se položi dobro prilagojene deske ali pokrov, v katerega so zvrtnane luknje, nato se naloži na njo čisto kamenje in se skrbi za to, da stopi polovka, ki se kmalu na to napravi, čez njo. Na deske ali na pokrov se ne sme naložiti tako težko kamenje kakor pri kisleu zelju. Ako polovica toliko kakor na kisljo zelje, zadostuje popolnoma.

Ko se neha kisanje, tedaj se odvzame kamenje in deske in se površina očisti.

Končno se skuhana solna raztopina (1 liter vode in 1 do 2 dekagrama soli) ohladi in se polije na s platnom in deskami pokrito, s kamenjem obloženo repo.

Gnojenje vrta za zelenjavo z apnom.

V na apnu revni zemlji ne morejo redilne snovi, kar jih je ali kar se jih dvaja z gnojenjem, dobiti dovolj moči. Zaradi tega je v takem slučaju začasno gnojenje z apnom neobhodno potrebna naredba.

Posebno vspesno je vapienje vlažne zemlje, ki vsled pogostega močnega gnojenja s hlevnim gnojem in s tem zvezanim kupičenjem snovi črne prsti pri odsotnosti apna lahko postane kislja.

Tudi težka prst je hvalčena za gnojenje z apnom, ker postane s tem mnogo bolj rahla in mehka in sposobnejša za nasad zelenjave.

V jeseni se da na 100 kvadratnih metrov površine približno 25 do 30 kilogramov sveže pogasene, v prah razpadlega apna, ki se na grapavi zemlji kolikor mogoče

enakomerno raztresi. Črez zimo se apno polagoma razkroji in v zemlji fino razdeli.

Zgano apno se ugasi v finozrnato maso, ki se da dobro razpisati, ako se v vrtu zunaj na kup naklada in z vlažno zemljo dobro zakrije. V 2 do 3 tednih je pogaseno in v drobtne razpadlo.

V apna revni in težki zemlji bi se naj to gnojenje z apnom po možnosti vsaka tri leta ponovilo, vsled česar bi se doneski znatno zvišali.

Na takih gredah ali poljih, kjer se pojavlja guša na obrovu in zelju in povzroča grde luknje v rastlinah, se priporoča redno gnojenje z apnom v jeseni ali pred zimo. Na kvadratni kilometer površine se dene ½ do 1 kile ugašenega (žganega) apna, ki se kolikor mogoče zdrobljeno pred zimo natrosi na rahlo zemljo.

Zračenje krompirjevih shramb.

Izkopan in v shrambo spravljen krompir v prvih tednih močno diha, kar ima za posledico, da postane zrak toplejši in vlažnejši.

S tem se pa poveča nevarnost gnitja in plesnobe prav posebno, ker vlažnost in toplota sta prva predpogoja za razvoj gnilobe in plesnobe. Zatorej je sedaj v jeseni brezpogojno potrebno imeti odprte vse odprtine in okna.

Še le pri ostrejšem mrazu in ko pade zračna toplota v shrambah na 3 do 4 stopnje Celzija, se zaprejo okna, skoz katera se zrači in se naj zavarujejo prostori kolikor mogoče dobro proti mrazu. To se zgodi najboljše z obkladanjem vrat in okenj s gosto spletenimi slamnatimi odejami.

K žetvi motovilca.

V oktobru se začena nabiranje okusnega motovilca, ki daje prijetno menjavo. Pri tem je važno, da se greda na to, da se vedno nabirajo največje ali pregosto stoječe rastline, da dobijo one, ki so ostale, več prostora za razvoj.

Redko stoječe sajenke motovilca se razvijejo v krepke rastline, ki se dajo lahko narezati in čistiti, med tem ko pregosto stoječe vsled pomanjkanja hrane zastanejo v svojem razvoju, črez zimo jih stlači sneg in pri izkopavanju in čiščenju v kuhinji povzročajo veliko dela.

Lesen pepel za vrte.

Lesen pepel spada med kalium vsebujoča gnojila in se lahko v vrtu za zelenjavo z najboljšim vspehom uporablja — v prvi vrsti za fiol, grah, zelje in čebulo. On pa ima poleg gnojilnih vrednosti tudi dobro moč, s katero zemljo rahlja, kar se zlasti ceni pri ilnati, trdi zemlji.

Lesen pepel se posipa najbolje že v jeseni predno se prekoplje na grede. S tem se lahko snovi, ki so v pepelu, dobro z zemljo pomešajo in razkrojijo.

Oton Bräders.

strokovni učitelj in vodja proizvodnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri c. kr. namestništvu.

Bolni napljinčih **Sanatorij Aflenzen**
Hofacker 1830 - Štajerska, Prosenjak

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

Proti Rusom. Zapadno od Czar-torska vrgle so naše in nemške čete Ruse nazaj do Styra. Vjeli smo 4 oficirje, 200 mož in 8 strojnih pušk.

Proti Lahom. Lah so pričeli zopet s svojimi napori, zavzeti G-orico. Med odmorom tretje Sočine bitke uvrstili so nadomestne in nove čete. Včeraj so po večurni artilj. pripravi na celi fronti od Plave pa do Monte dei sei Busi z velikimi silami napadli. Zopet so odbili hrabri branitelji vse napade sovražnika pod najtežjimi izgubami za Italijane, katerih napadalno veselje je za ta dan povsem ponehalo.

Proti Srbom. Vzhodno od Trebinja odbili smo močni črnogorski napad. Sovražnik je imel hude izgube. Srbe smo vrgli iz raznih postojank na hrbtu Zernemo. Naše čete prišle so na Krnjo Jelo in Bogles. Na Trsteniku vjeli smo 1000 Srbov. V Vrnjačka Banji zapustili so Srbi vojno bolnico s 1000 ranjenimi vo-jaki in oficirji ter 1 zdravnikom. Bolgari so prekoračili pri Aleksini Moravo.